

ΧΡΥΣΑ ΑΡΑΠΟΓΛΟΥ
ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΠΑΣΟΚ
Α' ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ 15857
Ημερομ. Κατάθεσης: 5.5.11

Ε Ρ Ω Τ Η Σ Η

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΥΠΟΥΡΓΟΥΣ:

- 1. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ & ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ**
- 2. ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ & ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ**
- 3. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ**
- 4. ΘΑΛΑΣΣΙΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ, ΝΗΣΩΝ ΚΑΙ ΑΛΙΕΙΑΣ**

Θέμα : «Θα συσταθεί επιτέλους Ενιαίος Φορέας Διαχείρισης του Θερμαϊκού Κόλπου – προ δεκαετίας εξαγγελία του ΠΑΣΟΚ;»

Ο Θερμαϊκός Κόλπος είναι διαχρονικά ένας από τους σημαντικότερους και πλέον παραγωγικούς κόλπους, όχι μόνον της χώρας μας αλλά και ολόκληρης της Μεσογείου. Θαλάσσια πύλη της Νοτιοανατολικής Ευρώπης, μία από τις πλουσιότερες σε αλιεύματα περιοχές, ενώ στο μυχό του και σε μια παραλία 40 περίπου χιλιομέτρων αναπτύσσεται η Θεσσαλονίκη. Εδώ και δεκαετίες, έχει απασχολήσει επιστήμονες και ερευνητές με αμέτρητες... μετρήσεις, μελέτες και συζητήσεις για τη ρύπανση και τη συνεχή υποβάθμιση της ποιότητας των νερών του.

Πριν από έναν περίπου μήνα, για μια ακόμη φορά, σκουπίδια, φυλλώματα φυκών και εστίες φυτοπλαγκτόν έκαναν την «εμφάνισή» τους στα νερά του Θερμαϊκού, σχηματίζοντας μια αποκρουστική πράσινη κρούστα. Σύμφωνα με τους επιστήμονες, οι υψηλές για την εποχή θερμοκρασίες που επικράτησαν, ευνόησαν τον ευτροφισμό που μαζί με τις φερτές ύλες των ποταμών που εκβάλλουν στο Θερμαϊκό, μεταφέρθηκαν από τους νότιους ανέμους στο εσωτερικό του κόλπου, στην παραλία της Θεσσαλονίκης και στα παράκτια προάστιά της.

Από χθες ο Θερμαϊκός ...άλλαξε χρώμα και από πράσινος έγινε (όχι γαλάζιος όπως θα έπρεπε και όπως τον θέλουμε, αλλά) **κόκκινος!!!** Το φαινόμενο λέγεται **«ερυθρά παλίρροια»** σύμφωνα με τους βιολόγους και προκύπτει από τη ραγδαία ανάπτυξη μονοκύτταρων φωτοσυνθετικών οργανισμών που ευνοείται από την ύπαρξη **λιπασμάτων και υγρών αποβλήτων στο θαλάσσιο χώρο**, σε συνδυασμό με τις υψηλές θερμοκρασίες.

Ο Θερμαϊκός παραμένει ακόμα ένα «ξέφραγο αμπέλι». Στη μελέτη του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος / Τμήμα Κεντρικής Μακεδονίας για τη σύσταση «Φορέα Διαχείρισης του Θερμαϊκού Κόλπου» (πάγιο αίτημα του ΤΕΕ/ΤΚΜ), **το 2006, καταγράφονται 70 φορείς που εμπλέκονται με το θέμα «ρύπανση Θερμαϊκού»!** Παρά την εφαρμογή του «Καλλικράτη» και την πολιτική συγχώνευσης οργανισμών, **διψήφιος παραμένει ο αριθμός των υπηρεσιών που εξακολουθούν σήμερα να έχουν άποψη και λόγο για την περιβαλλοντική του κατάσταση**, όπως για παράδειγμα, η Γενική Γραμματεία Μακεδονίας – Θράκης, η Διεύθυνση Υδάτων της Περιφέρειας, η Διεύθυνση Γεωργίας και Αλιείας, το Λιμεναρχείο, οκτώ παράκτιοι Δήμοι του πολεοδομικού συγκροτήματος, τα διάφορα Εργαστήρια του Α.Π.Θ. , το ΕΛΚΕΘΕ κ.α. **Οι ασυντόνιστες και σπασμωδικές ενέργειες όλων αυτών, έχουν ως αποτέλεσμα ο Θερμαϊκός να παραμένει σε κακή κατάσταση, ένας αναξιοποίητος φυσικός πλούτος που αντιμετωπίζεται βάνουσα.**

Οι απαντήσεις που έλαβα από τους αρμόδιους Υφυπουργούς κ. Θάνο Μωραΐτη και Θεοδώρα Τζάκρη στην ερώτηση που κατέθεσα πριν από έναν περίπου χρόνο (αρ.πρωτ. 6491/23-2-2010) σχετικά με την μόλυνση του Θερμαϊκού Κόλπου, πολυσέλιδες και ενημερωτικές, επικεντρώνονταν στην (επικείμενη τότε) υπογραφή του έργου «Ανάπτυξη και εφαρμογή

εργαλείων Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Παράκτιας Ζώνης Θερμαϊκού κόλπου: Πιλοτική εφαρμογή στη Δυτική Παράκτια Ζώνη». Μάταια όμως αναζητήσα την αναγραφή στις απαντήσεις των δύο Υπουργείων για την προεργασία, έστω, **σύστασης ενός ενιαίου Φορέα Διαχείρισης του Θερμαϊκού κόλπου** που τόσο αναγκαίος είναι για να συντονίσει τις όποιες ενέργειες διάσωσης του.

Τον Φορέα τον οποίο **το ΠΑΣΟΚ προανήγγειλε από το 2001** για να μείνει στα χαρτιά, **περιέλαβε τη δημιουργία του στο προεκλογικό του πρόγραμμα το 2004, τον Σεπτέμβριο του 2005 είχε εξαγγείλει η τότε κυβέρνηση και τελικά, ένα χρόνο μετά, λίγο πριν από τα εγκαίνια της Δ.Ε.Θ. του 2006 και προκειμένου να μη θεωρηθεί αναξιοπύστη η κυβέρνηση της Ν.Δ., σε νομοσχέδιο για τη Ζώνη Καινοτομίας Θεσσαλονίκης προστέθηκε άρθρο με το οποίο δημιουργούνταν στο τότε Υπουργείο Μακεδονίας - Θράκης «Διεύθυνση Προστασίας και Ανάπτυξης του Θερμαϊκού Κόλπου».** Στη βεβιασμένη και «για τα μάτια του κόσμου» αυτή ενέργεια, υπήρξαν έντονες αντιδράσεις από τους φορείς της πόλης και μάλιστα και από τον τότε Δήμαρχο Θεσσαλονίκης.

Η Διεύθυνση αυτή, χωρίς να είναι στελεχωμένη με το απαραίτητο επιστημονικό προσωπικό (χαρακτηριστικά, δεν προβλέπεται από τον Οργανισμό λειτουργίας της και δεν υπάρχει ούτε ένας βιολόγος !!!) παρά τις φιλότιμες προσπάθειες των στελεχών της, **δεν προβλέπεται αλλά και δεν μπορεί να συντονίσει τους εμπλεκόμενους φορείς, να εφαρμόσει μέτρα, να ευαισθητοποιήσει τους πολίτες στην προσπάθεια σωτηρίας του Θερμαϊκού κόλπου και να προσφέρει ουσιαστικό έργο.**

Το προαναφερθέν έργο της «Ολοκληρωμένης Διαχείρισης», προϋπολογισμού 1,5 εκατ. ευρώ χρηματοδοτούμενο κατά 50% από τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο (ΕΟΧ), που σύμφωνα με την εξαγγελία του «...θα συμβάλει στη διαρκή καταγραφή της ρύπανσης του Θερμαϊκού με την εγκατάσταση Παρατηρητηρίου και αυτοματοποιημένου τηλεμετρικού συστήματος παρακολούθησης που θα ενημερώνει τους εμπλεκόμενους φορείς...» αμφισβητήθηκε από την επιστημονική κοινότητα. Παρότι εγκρίθηκε στα τέλη του 2008, λόγω γραφειοκρατικών δυσκολιών δεν έχει ακόμη ξεκινήσει η υλοποίησή του! Πώς όμως και από ποιους θα αξιολογηθούν οι μετρήσεις, ποιος θα πάρει άμεσα τα αναγκαία μέτρα, ποιος θα συντονίσει τους εμπλεκόμενους φορείς; Κοινός τόπος των επιστημόνων που ασχολούνται με το θέμα είναι ότι **μετρήσεις υπάρχουν πολλές, ο Θερμαϊκός είναι ίσως η πιο «πολυμελετημένη» περιοχή. Δράσεις δεν υπάρχουν.** «...Από το 1975 έως σήμερα έχουν γίνει περισσότερες από 500 έρευνες για τον Θερμαϊκό Κόλπο για θέματα που σχετίζονται με τη ρύπανση και τις οικολογικές, κοινωνικές και οικονομικές συνέπειές της...» (εφημερίδα «ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ» 8-11-2008)

Οι μετρήσεις ξεκινούν πριν από περίπου 40 χρόνια (!!!), όταν, το 1971, παρουσιάστηκε εκροή υγρών αποβλήτων της ΕΘΥΛ, της πιο ρυπογόνου ίσως βιομηχανίας που υπήρξε ποτέ στη Θεσσαλονίκη, συνεχίστηκαν τα επόμενα χρόνια και τελικά στάθηκαν αφορμή για το οριστικό κλείσιμό της ΕΘΥΛ, μετά από μακρόχρονους δικαστικούς αγώνες. Τις επόμενες δεκαετίες έρευνες και μετρήσεις έγιναν τόσο από το ΕΛΚΕΘΑ, όσο και από το Εργαστήριο Ελέγχου Ρύπανσης Περιβάλλοντος του ΑΠΘ. Από αυτές έχουν εντοπιστεί οι έξι κυριότερες πηγές μόλυνσης του Θερμαϊκού και **έχουν προταθεί 24 μέτρα άμεσης προτεραιότητας, που βέβαια παραμένουν στα χαρτιά, απουσία του Φορέα που θα αναλάβει την υλοποίησή τους.**

Τελικά, όμως συμφωνούν και οι επιστήμονες, **το σημαντικότερο πρόβλημα του Θερμαϊκού κόλπου δεν είναι τεχνικό, αλλά βιολογικό** (κυρίως τοξικολογικό) καθώς τέσσερα ρυπογόνα ποτάμια, αρκετά ρέματα και πολλές βιομηχανίες «εμπλουτίζουν» τα νερά του κόλπου με τοξικά στοιχεία, που επιδρούν δυσμενώς στη βιολογία του και κυρίως στον ενάλιο πλούτο και τη ζωή (φύκια, κόκκινα νερά, φυκοτοξίνες, ευτροφισμός, επίπλευση ρύπων κλπ). Ωστόσο, όπως προαναφέραμε, **στη Διεύθυνση Προστασίας και Ανάπτυξης του Θερμαϊκού Κόλπου δεν εργάζεται (και δεν προβλέπεται να εργασθεί) ούτε ένας βιολόγος.** Δεν διαθέτει ένα βιολογικό – τοξικολογικό εργαστήριο αλλά δεν υπάρχει και ο επιστήμονας που θα «διαβάσει» και θα αξιολογήσει τα αποτελέσματα που έρχονται από τα εργαστήρια του ΑΠΘ.

Ακόμη παραμένει ανοικτό το θέμα της διαρκούς παρακολούθησης του οικοσυστήματος στην περιοχή του αερολιμένα «Μακεδονία», όπου σε εξέλιξη βρίσκεται η επέκταση του διαδρόμου προσαπογειώσεων μέσα στη θάλασσα. Καμία μελέτη δεν έχει πραγματοποιηθεί ώστε να αποτιμηθεί η όλη κατάσταση καθώς είναι ήδη ορατές οι διαβρώσεις και προσαμμώσεις της ακτογραμμής και η διατάραξη των θαλασσίων ρευμάτων.

Πρόβλημα θα δημιουργηθεί και με την **πόντιση τεχνητών υφάλων** που διάφοροι Δήμοι προγραμματίζουν προκειμένου να αυξηθούν τα αλιεύματα. *«...Μοιράζουμε χρήματα για να κατασκευαστούν και να ποντιστούν τεχνητοί ύφαλοι χωρίς καμία εμπεριστατωμένη μελέτη. Οι μελέτες που πραγματοποιήθηκαν υστερούν των διεθνών προδιαγραφών. Εξάλλου οι τεχνητοί ύφαλοι ως εργαλεία αποκατάστασης τοπίου στα θαλάσσια οικοσυστήματα θα πρέπει να αντιμετωπίζονται με ιδιαίτερη προσοχή γιατί το κόστος επαναφοράς του συστήματος σε προγενέστερη κατάσταση της πόντισης των υφάλων είναι δυσανάλογο...»* σύμφωνα με τον Καθηγητή του Τμήματος Βιολογίας του Α.Π.Θ. Χαρίτωνα Χιντήρογλου.

Παρά την τραγική του κατάσταση, **οι επιστήμονες βεβαιώνουν ότι ο Θερμαϊκός μπορεί να σωθεί με την προϋπόθεση ότι θα υιοθετηθούν άμεσα μέτρα** (οι επιστήμονες του ΑΠΘ προτείνουν 24 μέτρα) με τα οποία θα αναστραφεί η δραματική υποβάθμιση του κόλπου, δίνοντας ανάσα ζωής στη Θεσσαλονίκη, στη μοναδική ίσως πόλη στον κόσμο που διαθέτει ένα αναξιοποίητο και αφημένο στη τύχη του θαλάσσιο μέτωπο δεκάδων χιλιομέτρων. Οι πολίτες περιμένουν πιστοποιημένες επιστημονικές γνωματεύσεις και όχι εξαγγελίες χρηματοδοτήσεων. Επιτέλους θα πρέπει να στραφούμε και σε **μεθόδους μετααναλύσεων**, δηλαδή **να δούμε τελικά τι έχουμε κάνει μέχρι σήμερα, για να σχεδιάσουμε τι πρέπει να κάνουμε στο μέλλον.**

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω

ΕΡΩΤΩΝΤΑΙ ΟΙ ΚΥΡΙΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

1. Εάν προτίθενται να προβούν στη σύσταση Φορέα Διαχείρισης Θερμαϊκού Κόλπου, (θέση του ΠΑΣΟΚ εδώ και μία δεκαετία και αίτημα του επιστημονικού κόσμου της Θεσσαλονίκης όπως το Α.Π.Θ., το ΤΕΕ/ΤΚΜ κ.α.) με την συμμετοχή σχετικών με το θαλάσσιο περιβάλλον και την προστασία του επιστημόνων – όπως π.χ. Βιολόγων και μάλιστα εξειδικευμένων σε θέματα βιοπαρακολούθησης θαλασσίων οικοσυστημάτων – ώστε να επιτευχθεί η επιθυμητή ορθολογική διαχείριση και η βιωσιμότητα του Κόλπου;
2. Εάν όχι, ποια μέτρα θα λάβουν ώστε να μην υπάρχει αλληλοεπικάλυψη και πολυδιάσπαση αρμοδιοτήτων που οδηγεί στην αναποτελεσματικότητα για την προστασία του κόλπου;
3. Εάν όχι, το Συμβούλιο Περιβάλλοντος του Α.Π.Θ. – που περιλαμβάνει το πιο εξειδικευμένο σε τέτοια θέματα επιστημονικό προσωπικό – και το ΕΛΚΕΘΕ, θα αποτελέσουν επιτέλους τον κύριο σύμβουλο όσων φορέων έχουν ευθύνη για την επίλυση του προβλήματος του Θερμαϊκού Κόλπου;
4. Ποιος είναι ο απολογισμός του έργου της Διεύθυνσης Προστασίας και Ανάπτυξης του Θερμαϊκού Κόλπου, στα πέντε χρόνια λειτουργίας της;
5. Προτίθενται να εκσυγχρονίσουν και να κάνουν ακόμη πληρέστερο τον Βιολογικό Καθαρισμό της πόλης;

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 4-5-2011

Χρύσα Αράπογλου
Βουλευτής Α' Θεσσαλονίκης